

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobkyně: S. Y.
státní příslušnost: X
t. č. pobytem: X
zastoupená: JUDr. Matějem Šedivým, advokátem
sídlem Václavské náměstí 21, 110 00 Praha 1
proti
žalovanému: Policie České republiky,
Ředitelství služby cizinecké policie
Příjímací středisko cizinců Zastávka
Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort
sídlem Havířská 514, 664 84 Zastávka

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2024, č. j. CPR-3787-9/ČJ-2024-931200-ZZC,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyni **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně brojí žalobkyně proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým žalovaný podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, zajistil žalobkyni za účelem správního vyhoštění na dobu 100 dnů.

II. Podání účastníků

2. Žalobkyně v podané žalobě namítla, že s ohledem na své politické přesvědčení a posuny situace v Bělorusku není její postup spočívající v podání v pořadí čtvrté žádosti o mezinárodní ochranu obstrukční ani účelový. Uvedla, že si je vědoma porušení povinnosti vycestovat, ale má za to, že si s ohledem na azylově relevantní obavy počínala pochopitelně a je omezována na osobní svobodě v kontextu svého dobrovolného jednání, kdy chtěla řešit svoji pobytovou a životní situaci. Dále namítla, že žalovaný bez legitimního zdůvodnění nepřijal kauci ve výši 100 000 Kč a neuvedl, jakou záruku by považoval za adekvátní.
3. V další části žaloby shrnula zákonná a judikatorní východiska rozhodování o zajištění cizinců a uvedla, že těmto požadavkům žalovaný nedostál. Zajištění nebylo nezbytné a neexistují důvody, ze kterých by vyplynulo, že mírnější opatření by nesplnila týž účel. Napadené rozhodnutí není ani dostatečně odůvodněno. Závěrem namítla nepřiměřenost postupu žalovaného ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě konstatoval, že důvodem pro zajištění žalobkyně byla skutečnost, že žalobkyně je vedena v evidenci nežádoucích osob od 19. 1. 2022 do 18. 2. 2025 z důvodu pobytu na území ČR bez platného cestovního dokladu a bez platného povolení k pobytu. V podaném vyjádření podrobně shrnul skutkové okolnosti pobytu žalobkyně, které předcházely jejímu zajištění, vč. skutečností, které žalobkyně uvedla v protokolu o podání vysvětlení. Shrnul, že žalobkyně nerespektovala rozhodnutí o správním vyhoštění a pobývala dál na území ČR, čímž naplnila podmínky § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Podle žalovaného byla naplněna zejména podmínka, že žádost o mezinárodní ochranu byla podána za případným účelem zdržení a zmaření výkonu rozhodnutí o správním vyhoštění, k čemuž zopakoval skutečnosti, které uvedla žalobkyně při podání vysvětlení. Uložení mírnějších opatření by podle něj nebylo účelné. Újma, která může být žalobkyni způsobena vycestováním, nemůže být chápána jako závažná.
5. Z uvedených důvodů navrhl žalobce zamítnutí žaloby.

III. Posouzení věci soudem

6. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).
7. O žalobě krajský soud rozhodl podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců bez nařízení ústního jednání. Účastníci řízení nařízení jednání nepožadovali a soud neshledal jeho konání nezbytným.
8. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující pro věc podstatné skutečnosti. Žalobkyni opakovaně nebyla přiznána mezinárodní ochrana. O její přiznání žádala žalobkyně před vydáním napadeného rozhodnutí celkem čtyřikrát (poprvé v roce 2014, podruhé v roce

2020, vč. soudního přezkumu, třetí v roce 2023 a čtvrtou v roce 2024). Po vydání žalobou napadeného rozhodnutí požádala o udělení mezinárodní ochrany popáté. Není sporné ani to, že žalobkyni bylo rozhodnutím dne 24. 2. 2021 uloženo správní vyhoštění na celkem 3 roky, přičemž proti rozhodnutí o správním vyhoštění žalobkyně neúspěšně brojila i u správních soudů a vycestovat měla do 18. 2. 2022. Ve stanovené době žalobkyně nevycestovala a byla kontrolována Policií ČR dne 2. 5. 2023, následně byla zajištěna a v průběhu zajištění podala v pořadí třetí žádost o mezinárodní ochranu. Zajištění bylo ukončeno ke dni 10. 5. 2023 a opětovně byla žalobkyně zajištěna téhož dne. Dne 19. 1. 2024 žalobkyně podala v Pobytovém středisku Zastávka čtvrtou žádost o mezinárodní ochranu. Předložila zároveň výjezdní příkaz s platností od 18. 12. 2023 do 16. 1. 2024. Téhož dne byla žalobkyně opětovně zajištěna.

9. Z protokolu o podání vysvětlení soud zjistil, že žalobkyně si byla vědoma nejpozději od roku 2020, že na území ČR pobývá neoprávněně, neboť ji bylo uloženo správní vyhoštění. Během kontroly v roce 2023 neměla u sebe žádný cestovní doklad, ten jí propadl v roce 2020 a do doby zajištění si nový nevyřídila. Je si vědoma toho, že výjezdní vízum měla vydané do 16. 1. 2024 a od té doby je v ČR opětovně neoprávněně. Nevycestovala z důvodu, že neměla na vycestování peníze a cestovní doklad, na ambasádě si cestovní doklad nevyřídila, protože ze vyplnění formuláře chtěli na ambasádě peníze. Svého neoprávněného pobytu si byla při zajištění vědoma. V ČR chce zůstat, protože je zde již 20 let. V Praze pobývala na ulici K., peníze k obživě získávala od matky v Bělorusku nepravdělně. V Bělorusku má rodinu. Za nájem v ul. K. platila 5 000 Kč měsíčně, ale měla by se stěhovat na ulici M. v X. V ČR nic nevlastní, nikde nepracuje, s nikým se nestýká, v době zajištění měla 3 000 Kč na obživu, kdyby potřebovala peníze na vycestování nebo dobrovolný návrat, snad by jí půjčila kamarádka, která by se mohla jmenovat O. O., telefonní kontakt na ní nemá. Finanční záruku pro zvláštní opatření k vycestování neměla, neměla peníze, cestovní doklad ani chuť cestovat do Běloruska, uvedla, že třeba pojedje do Afriky, tam je teplo. Konkrétně neví o tom, že by ji v Bělorusku něco hrozilo.
10. Ze správního spisu soud dále zjistil, že v pořadí čtvrtá žádost o udělení mezinárodní ochrany byla odůvodněna tím, že žalobkyně nechce být vojákem a nechce, aby její rodina na vojně strádala, přičemž z rozhodnutí o této žádosti (ze dne 22. 1. 2024) plyne, že v Bělorusku nedošlo od posuzování předchozí žádosti žalobkyně v této otázce k žádné změně (k předchozímu posouzení došlo cca 2 měsíce před rozhodnutím o v pořadí čtvrté žádosti). Dne 25. 1. 2024 podala žalobkyně v pořadí pátou žádost o udělení mezinárodní ochrany a v ní už nesdělila žádné důvody.
11. Co se týká rozsahu přezkumu, soud postupoval v souladu s požadavky rozsudku Soudního dvora EU ze dne 8. 11. 2022 o předběžné otázce ve spojených věcech C-704/20 a C-39/21, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*. Z něho je nutno z dovozovat, že správní soud je povinen při přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince přihlížet i k vadám a nezákonnostem rozhodnutí, které zjistí sám, bez ohledu na námítky uplatněné žalobcem. V řízení o přezkumu rozhodnutí o zajištění cizince se proto s ohledem na specifika institutu zajištění neuplatní pravidlo soudního přezkumu v *mezích uplatněných žalobních bodů* (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a správní soud je oprávněn, resp. povinen identifikovat případné další nezákonnosti zajištění (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 21. 11. 2022, č.j. 34 Az 36/2022-32, č. 4439/2022 Sb. NSS). V uvedených intencích soud přistoupil k posouzení zákonnosti zajištění žalobkyně.

12. Právo na osobní svobodu je jedním z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Zásah veřejné moci do tohoto práva je podmíněn kritérii definovanými v čl. 5 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“), čl. 8 Listiny, resp. ve vztahu k této věci zákonem o pobytu cizinců, nařízením Dublin III (čl. 28) a směrnicí 2013/33/EU (čl. 8), ve spojení s čl. 6 Listiny základních práv EU. S ohledem na význam chráněné hodnoty je přitom na místě úzký výklad takto definovaných kritérií (ve vztahu k zajištění dle nařízení Dublin III srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 15. 3. 2017, ve věci *Al Chodor*, C-528/15).
13. Podle § 124 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud cizinec nevycestoval z území v době stanovené v rozhodnutí o správním vyhoštění.
14. Ze skutkového stavu zjištěného žalovaným, který nečinila žalobkyně sporným, jednoznačně plyne, že žalobkyni bylo uloženo pravomocně správní vyhoštění a marně také proběhla lhůta jeho dobrovolné realizace z její strany. Žalobkyně výslovně uvedla, že se omítá do Běloruska navrátit, že raději odjede do Afriky. Není sporné ani to, že žalobkyně opakovaně podává žádosti o mezinárodní ochranu, které jsou jí opakovaně zamítány. Žalobkyně nesplnila svoji povinnost vycestovat ani poté, co byly její opakované žádosti o mezinárodní ochranu zamítnuty a další žádosti o mezinárodní ochranu podává v okamžiku zajištění pro účely realizace správního vyhoštění s cílem vyhnout se realizaci rozhodnutí. Podle názoru soudu vlastní vyjádření žalobkyně v protokolu o podání vysvětlení zcela jednoznačně ve spojení s jejím postupem, tj. podáváním opakovaných žádostí o mezinárodní ochranu, zjevně prokazují, že žalobkyně nemíní z ČR vycestovat a respektovat rozhodnutí o správním vyhoštění, její snahu o prodlužování pobytu na území ČR soud stejně jako žalovaný hodnotí jednoznačně jako účelovou. Žalobkyně projevuje minimální respekt k právnímu řádu ČR a nerespektuje ani závazná správní a soudní rozhodnutí. Pokud uvádí, že se dobrovolně dostavila na pracoviště správního orgánu, aby tam řešila svoji situaci, tak tuto argumentaci považuje soud za poněkud nadnesenou. Žalobkyně se dostavila na pracoviště OAMP ihned poté, co od 17. 1. 2024 opětovně pobývala na území ČR nelegálně a opětovně jen proto, aby podala další žádost o udělení mezinárodní ochrany. Ihned po rozhodnutí o čtvrté žádosti podala žalobkyně žádost pátou. Soud skutečně v jednání žalobkyně nevidí konstruktivní snahu řešit své pobytové oprávnění (konečně žalobkyně si od roku 2020 ani nevyřídila cestovní doklad), ale pouze cílenou a účelovou snahu mařit výkon rozhodnutí o vyhoštění.
15. Úkolem žalované pro účely rozhodnutí o zajištění žalobce bylo pouze předběžně posoudit, zda je dán předpoklad uskutečnění správního vyhoštění žalobce (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2016, č. j. 5 Azs 5/2016 – 51). Žalobkyně ve správním řízení nenamítala, že by došlo k nějaké relevantní změně poměrů na její straně či v zemi původu, která by nebyla posuzována v řízení o správním vyhoštění, nebo v dalších jejích žádostech o mezinárodní ochranu. Její příběh již byl opakovaně posouzen z hlediska případného naplnění podmínek mezinárodní ochrany a žalobkyně další žádost o mezinárodní ochranu podala v den zajištění a další ihned poté, co o předchozí bylo rozhodnuto. Není úkolem zajišťujícího orgánu ve věci zajištění cizince suplovat či opakovat

hodnocení orgánu mezinárodní ochrany stran relevance jejího příběhu z hlediska naplnění pojmu pronásledování či vážné újmy.

16. Žalovaný je pouze povinen předběžně posoudit, zda zajištění žalobce není nepřiměřené z hlediska zachování jeho práva na soukromý a rodinný život (čl. 8 Úmluvy) a samozřejmě čl. 3 Úmluvy. Pokud jde o skutečnosti, které v ke změně poměrů uvádí žalobkyně v žalobě, tak tyto jsou více než vágní. Žádné svoje politické smýšlení ani účast na politickém životě neprokazuje, neprokazuje ani žádné azylově relevantní obavy (jak soud uvedl, ty netvrdila a ani neprokazovala ani ve správním řízení). Žalobkyně nemá žádné rodinné zázemí na území ČR, nepracuje zde, nic nevlastní, s nikým se dle svých slov nestýká, tudíž na území ČR nemá rodinné vazby bránící jejímu vycestování, které by představovaly zásah do jejího rodinného života. Podle názoru krajského soudu byly vzaty v potaz všechny okolnosti podstatné z pohledu možných překážek pro vycestování žalobce.
17. Individuální důvody, pro něž je pravděpodobné, že by žalobkyni v případě návratu do Běloruska hrozilo pronásledování či hrozba vážné újmy, mohla žalobkyně uplatnit v řízení o další z jejích četných žádostí o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud neshledal takové indicie, které by měly vést žalovaného k podrobnějšímu či odlišnému zkoumání situace v Bělorusku, které by přesahovalo nosné důvody závazného stanoviska, jež bylo podkladem pro její správní vyhoštění.
18. Důvody, které k účelu zajištění žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, považuje soud s ohledem na zjištěný skutkový stav za zcela dostatečné.
19. Před rozhodnutím o zajištění je třeba vždy zvážit možnost využití mírnějších donucovacích opatření, tzv. alternativ zajištění. Podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců se počítá s následujícími alternativami zajištění: a) povinnost oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly; b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním; c) povinnost osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
20. Možnost uložení mírnějších donucovacích opatření je nutno zvažovat vždy na základě konkrétních okolností případu. Zjištěné skutkové okolnosti však nenasvědčují tomu, že by v případě žalobkyně bylo na místě uložení některé z alternativ zajištění. Byly zde totiž důvodné obavy, že takový postup by nebyl s ohledem na sledovaný cíl účinný. Žalovaný všechny shora uvedené možnosti posoudil a soud jeho hodnocení nemá v zásadě co vytknout.
21. V podané žalobě sice žalobkyně namítla nedostatečné vypořádání možnosti složení peněžních prostředků, nicméně soud se zabýval i ostatními možnými alternativami zajištění.
22. Pokud jde o možnost sub. a) soud souhlasí se žalovaným v tom, že žalobkyně jednala při vědomí neoprávněného pobytu na území ČR, fakt, že nevlastní žádný majetek, a fakt, že se měla stěhovat v rámci Prahy na místo, o kterém nebyla schopná poskytnout žádné informace, ve spojení s uvedeným nepředstavuje žádnou jistotu, že by plnila povinnosti uvedené v § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců v podobě zdržování se na místě bydliště za účelem pobytových kontrol.

23. Soud není přesvědčen ani o tom, že by žalobkyně byla ochotná nebo mohla složit peněžní prostředky ve smyslu sub. b) výše. Na tomto místě soud musí konstatovat, že když napadené rozhodnutí hovoří o nabídce záruky ve výši 100 000 Kč (jak o ní hovoří i žaloba), tak z protokolu o podání vysvětlení nic takového neplyne. Naopak protokol obsahuje výslovnou odpověď, že žalobkyně finanční záruku pro případné zvláštní opatření k vycestování nemá, a odpověď, že na vycestování nebo dobrovolný návrat by ji mohla půjčit kamarádka, ale bez uvedení konkrétní částky.
24. Podle názoru soudu je zcela zbytečná polemika, zda je částka 100 000 Kč dostatečná či nikoliv, a je zcela nadbytečné se zabývat tím, zda měl správní orgán specifikovat bližší požadavek. Pro odmítnutí této formy záruky je zcela postačující závěr žalovaného (odpovídající skutkovým zjištěním), že žalobkyně hodnověrně neprokázala, že by takovou částkou disponovala (fakticky neprokázala, že by disponovala jakoukoliv částkou nad 3 000 Kč). Možnost půjčky jakékoliv částky vázala žalobkyně na osobu, jejíž jméno „možná“ znala, ale neměla na ní ani telefonní kontakt (a blíže nespecifikovala, jak by se se ní zkontaktovala). S ohledem na to, že žalobkyně nevlastní žádný majetek, nepracuje, tak nelze očekávat, že by jí kdokoliv půjčil, neboť takovou půjčku by nemohla splatit.
25. S ohledem na zjevné nerespektování právního řádu ČR nepřicházelo v úvahu ani uložení povinnosti hlásit se policii ve stanovené době. Tato povinnost totiž předpokládá existenci pobytu na území České republiky, a to v jejím případě splněno nebylo. Navíc z chování žalobkyně před jejím zajištěním neplyne žádný důvodný předpoklad, že by toto opatření žalobkyně respektovala. Totéž platí i pro povinnost zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
26. Pokud jde o délku zajištění, tu žalobkyně výslovně nerozporovala. Z napadeného rozhodnutí výslovně plyne, že doba byla stanovena s ohledem na zabezpečení přepravních dokladů a dalších souvislostí (90 dnů) a zároveň doba na vystavení cestovního dokladu se pohybuje kolem 90 dnů. Stanovená doba zajištění (100 dnů) je s ohledem na současnou situaci Běloruska z pohledu soudu přiměřená.

V. Závěr a náhrada nákladů řízení

27. Krajský soud dospěl ze shora uvedených důvodů k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, pro které by bylo na místě žalobě vyhovět. Žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 29. února 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce